

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dialogvs De Veneratione & inuocatione sancto[rum],
co[n]tra perfidia[m] Lutherana[m], ad reuerendissimu[m]
in Chr[ist]o patre[m], illustrissimu[m]q[ue] principe[m] &
d[omi]n[u]m D. Herma[n]nu[m] de ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1524

VD16 H 4813

Actor. Cap. XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35673

Quia autem auxiliante deo, cuncta quæ responsione digna, noster Lonicerus aduexit, euacuauim⁹. Nunc reliquum est ut inquiramus, an cœligenæ cognoscant orationes nostras ad se fufas, deinde an sancti pro nobis precantes præsciant, quid circa rem petitam diuina maiestas facere disposuerit. Postremo an semper eorū orationes exaudiantur. Ad hæc ergo suo ordine respondemus, Tametsi sanctis in cœlis naturali cognitione orationes seu inuocationes nostræ nō innotescant, tamē incredibile nō est, animas sanctorū (ut magister dicit) quæ in abscondito faciei dei, ueri luminis illustratione lætantur, in illius contemplatione, ea quæ foris agunt intelligere, quantum illis ad gaudium, uel nobis ad auxiliū pertinet. Sicut enim angelis, ita & sanctis qui domino assistūt, petitiones nostræ innotescunt in uerbo dei, quod contemplantur. Nec mirum, beatus namq; est, qui habet quicquid uult, & nihil inordinate uult. Ad rectitudinem autem uoluntatis (q̄ utiq; sanctis non deest) pertinet, ut ea cognoscant quæ ad se pertinent, Porro ad gloriam eorum utiq; pertinet si inuocentur, præstentq; petentibus auxilium ad salutem, Hoc em̄ pacto cooperatores dei sunt in his quæ ad æternam ducunt salutem. Quod sane non in modicam eorum cedit gloriam. Nam ut diuin⁹ ille inquit Dionysius. Præstantius igi⁹ & diuinius est (ut sacra testantur eloquia) dei esse cooperatorem. Innotescunt igitur cœlitibus orationes ad eos fufæ, quod tamen non de quibuslibet futilibus, sed de pijs orationibus intelligendum arbitror. Quū hæc igitur ita se habeant, etiam ad id quod secūdo propositum est magister respondens, cur non credamus (inquit) animas sanctorum, dei faciem contemplantium, in eius ueritate intelligere preces hominum, & quæ implendæ sint uel nō. Quo sane uerbo (si attente cōsideremus) causam tacite sub signat, Cur in ueteri testamento sancti ut pro uiuentibus

Dist. xlv. q̄rti

S. Tho. distin. quarti.

Cœlestis Hierarchiæ, ca. iij

Distinctione. xlv. quarti.

De inuocatione sanctorum.

intercederent non inuocabantur; neq; enim eis innotescerent preces inuocantium, in tenebris quippe sedebant, diuinam maiestatem nondum cōtemplantes, iuxta id quod scriptum est, Abraham nesciuit nos, Israel ignorauit nos, At uero quum scriptum sit. Nunc ergo audi orōnes mortuorum Israel, & filiorum suorum, quanquam eis ob causam iam dictam non innotescerent preces suorum, uerisimile tamen est, patres in limbo sedentes pro filiorum salute orasse, nisi forte quispiam scripturam hanc contorquere contenderit, ad orationes, quas ipsi adhuc uiuentes pro salute filiorum, successorumq; fuderant, Vt ergo reuertamur ad id unde digressi sumus, opinio ac sententia magistri est, beatos ante intelligere dum orant, an orationes eorum implendæ sint. Et reuera id necessarium est, quando uoluntate completa (quam consequentem dicimus) aliquid peturi sunt. A deo enim (inquit magister) superne uoluntati addicti sunt, ut nihil præter eius uoluntatē uelle queant. Neq; tamen ob hoc frustra orare censendi sunt, sicut hæretici autumant, Nam quemadmodum deus prædisposuit inuocantem saluari, ita & eius salutem, certis mediis prouenturam decreuit, sine quibus reuera is qui inuocat salutē non assequitur. Quare sancti uidentes deū ad suas preces, salutem uelle conferre inuocantibus, ne amicis desint, omni posthabita mora, feruentissime orationi insistant. Quemadmodum etiam in aulis principum feri solet, nam si ibi quispiam, cui uel necessitudo uel familiaritas cum rege intercedit pro salute amici aut beneuolentis orauerit, qui tamen ante sciat q̄ orauerit, se exauditum iri eius interpellatio superuacanea non erit, imo eo celerius feruentiusq; instabit, quo magis cupiat indigenti aut amico prodesse. Si uero sancto reuelatum fuerit, inuocantem nō esse exaudiendum, non interpellabit, quia a uoluntate diuina, neq; uult, neq; potest discordare. Porro si quispiam curiosus inquirere uelit, ut sancto cui inuocatio ad se facta, iam deo reuelante innotuit, prædictorum (id quod impossibile

Esaia. lxiij.

Baruch. iij.

mag. l. v.

Caput decimum sextum.

non est) neutrum reueletur hoc casu, Sanctus quidem (si Scoto credamus) orat, expectans ut orationem suā sequatur determinata reuelatio exauditionis, uel saltem effectus exauditionis, quantum ad ipsum petentem. Et quidem in hac parte (quantū cōiungere licet) non orant sancti secundū uoluntatem completam, id est consequentem, sed quasi diuinam consulentes uoluntatem, orant secūdum uoluntatem antecedentem, secundum quam etiam deus uult omnes homines saluos fieri. Porro talis uoluntas non semper adimpletur, etiam si diuina sit. Proinde tales nimirum sanctorum orationes non semper exaudiuntur. Vnde etiam hoc modo (ut magister sentit) etiam & angeli dicuntur uota nostra & orationes offerre deo, non quod ipsum doceant, sed quod uoluntatem eius super his consulant. Ex his quæ iam dicta sunt facile colliget prudens lector quid respiciendū sit ad id, quod ultimo de sanctorum exauditione proponebatur. Vnde laus & gloria Christo Iesu & benedictissimæ matri eius, qui uiuit & regnat deus in secula benedictus, Amen.

Vbi supra.

E R R A T A.

- B. primo, facie secunda, linea nona, lege, liberalitatem. Folio ij. facie. ij. linea. vi lege, hæc oia. Item linea. xiiii. lege, idem apus. Folio quarto, facie secūda, linea quarta, lege, qui si.
- C. folio primo, fa. pri. linea. xi. a fine lege, sumus militantes Facie. ij. li. viij. a fine, lege, eisdem cōminatur. Folio. ij. fa. ij. li. ij. lege, mundi mortis. Fo. iij. fa. i. lin. i. lege, possit immutari. Fo. iij. fa. ij. linea ultima, lege, quod in idolio.
- D. fo. i. fa. i. lin. xij. lege, habes apud te ipsum. Item linea, xiiii, lege, quæ ædificationis sunt. Linea. xvij lege, ab his qui ueram.
- E. fo. ij. fa. ij. linea. vij. a fine lege, uirgo minus digna. Fo. iij. fa. prima. lina. vij a fine, lege, Lutheranorum omnium.
- G. fo. pri. fa. pri. linea xij. lege. circūcisionis, Fa. ij. linea, iij. a fine, lege, ex scō. numero. Fo. ij. fa. ij. linea. ix. lege, cooperationē actiuam, Fo. iij. fa. ij. linea. xvi. lege, collectas uocant.